

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/31/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319201607
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5319201607.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu: S. N., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX Q. nad O. X, v zastúpení právne - Advokátska kancelária JUDr. Michal Roštár, advokát so sídlom Pod Brehom 71, 023 54 Turzovka, IČO: 42 225 949, proti žalovaným: 1/ T. N., rod. T., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX Q. nad O. X, 2/ U. N., nar. XX. XX.XXXX, bytom XXX XX Q. nad O. X, 3/ S. O., rod. N., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX Q. nad O. XXX, žalovaní v 1/ - 3/ rade v zastúpení právne: GARANT PARTNER legal, s. r. o., so sídlom Einsteinova 21, 851 01 Bratislava, IČO: 36 856 380, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela voči žalovanej v 1/ rade a o určenie vyživovacej povinnosti žalovaných 2/, 3/ ako detí k rodičovi, na základe odvolania žalobcu voči rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 7Pc/12/2019-113 zo dňa 21. januára 2020, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e v celom rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodoval o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej v 1/ rade o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela v sume 300,- eur mesačne a voči žalovaným v 2/ a 3/ rade o určenie výživného (voči žalovanému v 2/ rade v sume 180,- eur mesačne a voči žalovanej v 3/ rade v sume 120,- eur mesačne). Žalobu zdôvodnil žalobca zásadnou negatívnou zmenou svojich príjmových pomerov a práceneschopnosťou pre nepriaznivý zdravotný stav, ktorý mu neumožňuje zamestnať sa. V uvádzaných súvislostiach argumentoval najmä tým, že 18.7.2018 ukončil pracovný pomer v spoločnosti Schaeffler Kysuce, spol. s r. o., Kysucké Nové Mesto dohodou o skončení pracovného pomeru pre organizačné zmeny spočívajúce v nadbytočnosti zamestnanca, od 1.8.2018 je evidovaný na úrade práce, nemá možnosť nájsť si zamestnanie, keďže sa u neho objavili vážne zdravotné problémy. Od 25.1.2019 je práceneschopný (pre poranenie palca na ruke), nemal príjem, požiadal o dávku v hmotnej núdzi, táto mu bola priznaná vo výške 96,30 eur. Žalobca tvrdí, že zo svojho príjmu nie je schopný pokrývať svoje pravidelné výdaje, ktoré sú vo výške 485,- eur mesačne, vrátane platby výživného na dospelú dcéru Natáliu v sume 200,- eur mesačne. Vypomáha mu otec, bez jeho finančnej pomoci svoje náklady by nebol schopný sám uhradzovať, navyše zdravotne je na tom zle aj po psychickej stránke.

2. Okresný súd pri právnom posúdení veci postupoval podľa § 72 Zákona o rodine upravujúceho hmotno-právne podmienky nároku rozvedeného manžela na výživné (v prípade nároku voči žalovanej v 1/ rade) a podľa § 66, § 67 ods. 1, 2 Zákona o rodine upravujúceho hmotno-právne podmienky vyživovacej povinností detí voči rodičom (v prípade nároku žalobcu voči žalovaným 2/, 3/), odkázal aj na právny význam ust. § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Napokon po zhodnotení vykonaného dokazovania

dospel k záveru, že žalobcovi nie je možné priznať žalobou uplatnený nárok ani od žalovanej v 1/ rade a ani od žalovaných 2/ a 3/ z dôvodu, že priznanie predmetných nárokov žalobcovi by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

3. Ako vyplynulo z výsluchu žalovaných, ale aj z konania o rozvod manželstva žalobcu a žalovanej v 1/ rade vedeného pod sp. zn. 4P/25/2017 žalobca sa ku žalovaným správal autoritatívne, dominantne, nadmerne agresívne, v noci ich budil, poslušnosť vynucoval fyzickým trestaním, vyžadoval, aby ho bezpodmienečne poslúchali, správal sa k nim vyčítavo, neposlúchnutie jeho príkazov trestal bitkou nielen voči maloletým deťom, ale fyzicky napádal aj svoju bývalú manželku. Takéto jeho nevhodné správanie a jeho agresivita podporovaná aj požívaním alkoholických nápojov viedlo k tomu, že žalovaná v 1/ rade bola nútená aj so svojimi deťmi opustiť spoločnú domácnosť, opustila svoje výlučné vlastníctvo - rodinný dom, v ktorom dovtedy spoločne s rodinou bývala. Hoc žalovaní neoznamovali policajnému orgánu nevhodné správanie sa žalobcu voči nim, žalovanými tvrdené správanie sa žalobcu považoval okresný súd za preukázané už v rozvodovom konaní a súčasné správanie sa žalovaných voči žalobcovi, hodnotil súd iba ako dôsledok jeho správania sa k nim v minulosti.

4. Súd poukazuje na vzťah žalobcu a žalovaných 2/ a 3/, deti žalobcu, ktoré s ním nie sú v žiadnom kontakte, doslova sa mu vyhýbajú, ako uviedli akákoľvek komunikácia so žalobcom ich psychicky zaťažuje.

5. Pre správanie sa žalobcu voči žalovaným v minulosti (psychicky ich týral a fyzicky napádal) priznať žalobcovi nárok vo vzťahu ku žalovanej v rade 1) by bolo v rozpore s dobrými mravmi aj z pohľadu, že žalobca bez jej súhlasu a bez zodpovedajúcej náhrady bezplatne užíval jej výlučné vlastníctvo - rodinný dom a žalovaná v rade 1) bola nútená vynakladať finančné prostriedky na prenájom vhodného bývania nielen pre seba, ale aj pre deti, keďže žalobca jej znemožnil užívať predmet jej výlučného vlastníctva.

6. Navyše, žalobca podľa názoru okresného súdu nepreukázal ani odkázanosť na výživu. V tejto súvislosti súd argumentuje tým, že žalobca mal zabezpečené bezplatné bývanie u rodičov, jeho práceneschopnosť je len dočasná, sám uvádzal, že si prácu hľadá a je schopný pracovať, síce v obmedzenej miere (nemôže pracovať v noci). Žalobca tak nie je osobou, ktorá by nebola schopná sama sa živiť. Súd poukázal ďalej na to, že pri rozhodovaní o nároku žalobcu na príspevok na výživu rozvedeného manžela bral do úvahy aj príčiny rozvratu manželstva, tie spočívali práve v nevhodnom a agresívnom správaní sa žalobcu.

7. Žalobcom navrhované dôkazy súd nevykonával (nevyžiadal správu od ošetrojúceho psychiatra žalobcu, nerealizoval dopyt na úrad práce, či je žalobca naďalej vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie), vykonanie týchto dôkazov nepovažoval za významné pre rozhodnutie v merite veci. Jednak, ak by aj žalobca bol obmedzený pre svoj zdravotný stav a nemohol pracovať v 3-zmennej prevádzke alebo v nočnej zmene, to ešte neznamená, že by nebol schopný pracovať vôbec a iba jeho evidencia ako uchádzača o zamestnanie nemá za následok ešte samo o sebe, že by nebol schopný sám sa živiť, alebo že by bol odkázaný na výživu od žalovaných. Zároveň, všetky tieto navrhnuté dôkazy žalobca mohol predložiť najneskôr na nariadenom pojednávaní tak, aby ho nebolo potrebné odročiť (zohľadnil teda aj princíp/zásadu hospodárnosti konania).

8. Pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania okresný súd sa riadil ust § 52 v spojení s § 57 Civilného mimosporového poriadku a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov.

9. Proti rozsudku sa odvolal v zákonnej lehote žalobca. Podľa jeho názoru okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko ustálil skutkový stav bez toho, aby mal pre svoje závery podklad vo vykonanom dokazovaní. Nesprávne skutkové zistenia okresného súdu napokon mali za následok pochybenie súdu aj čo do nesprávneho záveru z ktorých vychádzal v napadnutom rozhodnutí. Hoc súd správne interpretoval právnu normu, avšak nesprávne ju aplikoval s ohľadom na nesprávne zistený skutkový stav. Zdôrazňuje najmä tú skutočnosť, že nielen listinným dôkazom (v listinnej podobe), ale aj v rámci svojho výsluchu ako účastník preukázal na pojednávaní dňa 21.1.2020 svoju dlhodobú práceneschopnosť, ktorá v čase vyhlásenia rozsudku spočívala v jeho liečbe pre duševnú chorobu diagnostikovanú u neho ošetrojúcim psychiatrom MUDr. F. O. v lekárskej správe. Odvolateľovi nie je zrejmé, akým spôsobom dospel okresný súd pri ustálení skutkového stavu v čase vyhlásenia rozsudku k zisteniu, že on nepreukázal splnenie zákonných predpokladov pre priznanie ním

jednotlivo uplatňovaných nárokov majúcich základ v posúdení jeho schopnosti samostatne sa živiť, keď v rámci vykonaného dokazovania spoľahlivo preukázal, že pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav, dlhšie trvajúcu práceneschopnosť, napokon aj pre absenciu jeho priaznivých majetkových pomerov objektívne nie je schopný sa sám živiť, čo preukazuje aj skutočnosť, že má v súčasnosti zabezpečené bývanie u svojich rodičov, ktorým nie je schopný prispievať ani na náklady bývania.

10. Namietla konštatovanie súdu, že sa voči žalovaným správal v rozpore s dobrými mravmi, agresívne, čo im spôsobovalo psychické utrpenie, vynucoval poslušnosť, fyzickými trestami trestal deti a fyzicky napádal aj bývalú manželku. Ak by sa skutočnosti tvrdené žalovanými zakladali na pravde, nepochybne by došlo z ich strany k oznámeniu takejto skutočnosti písomnou alebo inou formou na príslušné orgány. Tak sa ale nestalo, preto na skutkové tvrdenia žalovaných v dotknutej časti nie je možné prihliadať. Je presvedčený o tom, že okresný súd nesprávne vyhodnotil aj skutkové tvrdenia žalovaných o jeho údajnom protispoločenskom konaní voči nim v čase existencie spoločnej domácnosti, svoje tvrdenia neusvedčili ďalšími listinnými dôkazmi v rámci vykonaného dokazovania, v dôsledku čoho by súd mohol spoľahlivo vylúčiť účelovosť a nepravdivosť takto produkovaných tvrdení žalovanými. Žalobca/odvolateľ hodnotí rozhodnutie súdu za nezákonné, nesprávne a nespravodlivé, žiada jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Žalovaní v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu zdôraznili, že jeho konanie vyhodnotené okresným súdom a zároveň posúdené ako konanie v rozpore s dobrými mravmi je zdokumentované a aj objektivizované právoplatnými rozsudkami Okresného súdu v Čadci sp. zn. 4P/25/2017 zo dňa 26.9.2017 a sp. zn. 4C/56/2018 zo dňa 4.12.2018 (odkazujú na bod 9 a 10 odôvodnenia rozsudku). V rozsudku OS Čadca sp. zn. 4P/25/2017 zo dňa 26.9.2017 na strane 5 odôvodnenia sa uvádza, že žalobca sa správal agresívne voči žalovaným, vrátane fyzického násillia. Z toho istého rozsudku, aj z rozsudku OS Čadca sp. zn. 4C/56/2018 zo dňa 4.12.2018 vyplýva, že žalobca nechcel opustiť dobrovoľne rodinný dom žalovanej v rade 1/ a kvôli jeho agresívnemu správaniu sa a obave žalovaných o svoj život a zdravie boli nútení opustiť vlastný rodinný dom a žiť v prenajatom byte. Žalobca sa bránil dobrovoľnému vydaniu rodinného domu, bránil žalovanej v rade 1) v užívaní vlastného majetku a bývaní vo vlastnom dome a až na základe rozhodnutia súdu a v exekučnom konaní žalobca dom žalovanej v rade 1/ vypratal. Preto aj výsluch žalovaných zapadá do celého kontextu a iba zvierohodňuje skutočnosti konštatované okresným súdom v dôvodoch rozhodnutia napokon vyhodnotené ako konanie neakceptovateľné. Dôvodom zamietnutia žaloby bol súdom zistený rozpor správania sa žalobcu s dobrými mravmi voči nim. V tomto kontexte podľa názoru žalovaných treba aj rozhodnutie v merite veci a dôvody rozhodovania okresného súdu vedúce do zamietnutia žaloby vnímať. Napokon, námietka odvolateľa v otázke nesprávneho právneho posúdenia veci nie je vyargumentovaná, absentuje uvedenie právneho názoru, ktorý pokladá žalobca za správny. K tejto časti odvolania preto nie je možné zaujať vecné stanovisko. V súhrne uvádzaných dôvodov žalovaní žiadajú potvrdenie rozsudku a žiadajú priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej iba „CSP“) po zistení, že odvolanie podal v zákonnej lehote na to oprávnený účastník, proti rozsudku, ktorému je odvolanie prípustné, odvolací súd nebol viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupujúc procesne podľa § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

13. Krajský súd nemohol odvolaniu žalobcu vyhovieť, mal za to, že zamietnutie žaloby okresným súdom je po vecno-právnej stránke správne.

14. Žalobca podanou žalobou sa domáhal voči žalovanej v 1/ rade určenia príspevku na výživu rozvedeného manžela a voči žalovaným v 2/ a 3/ rade určenia ich vyživovacej povinnosti ako dospelých detí voči rodičovi.

15. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie hodnotí za preukázané tvrdenie žalobcu, že ukončil posledný trvalý pracovný pomer u svojho zamestnávateľa - spoločnosti Schaeffler Kysucké Nové Mesto nie zo subjektívnych ale z objektívnych dôvodov. Preukázateľne k ukončeniu pracovného pomeru došlo hoc dohodou, ale v dôsledku znižovania počtu zamestnancov v podniku, teda v dôsledku organizačných zmien. V dobe evidovania žalobcu v evidencii nezamestnaných jeho možnosť uplatniť sa na trhu práce/ možnosť pracovať ovplyvnila jeho

práceschopnosť - v dôsledku poškodenia palca na ruke (tu odvolací súd subjektívne zavinenie žalobcu nevyklučuje), v následnom období ale je významný zhoršený zdravotný stav žalobcu pre psychické problémy, pre tie bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení Fakultnej nemocnice s poliklinikou Žilina a po ukončení hospitalizácie je vedený v ambulantnej psychiatrickej liečbe. Uvádzané skutkové okolnosti ako preukázané existovali už ku dňu rozhodovania okresného súdu. Pre tieto problémy psychického rázu vyžadujúce ambulantnú psychiatrickú starostlivosť odvolací súd má za to, že možnosť žalobcu pracovať hoc úplne vylúčená nebola ale je výrazne obmedzená a nadväzne je tým ovplyvnená/ obmedzená i jeho možnosť zabezpečiť si vlastný príjem. Nebolo totiž dokazovaním preukázané, že by žalobca mal možnosť nástupu do práce zodpovedajúcej jeho zdravotnému stavu, ani to, že by prípadnú ponuku vhodnej práce odmietol. Z pohľadu konštatovaných súvislostí nie je možné vylúčiť odkázanosť žalobcu na výživné od žalovaných.

16. V súdnej veci je ale významná pre zamietnutie žaloby otázka neakceptovateľného správania sa žalobcu voči žalovaným 1/, 2/ a 3/, od ktorých sa domáha určenia výživného. Vykonané dokazovanie, či už výsluchom žalovaných, aj obsahom pripojených spisov (na ktoré poukazuje i okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia) presvedčivo v reťazení všetkých dôkazov dávajú záver, že žalobca sa voči žalovanej v 1/ rade ako manželke nevhodne správal, voči nej vystupoval aj agresívne, ktoré napokon vyústilo do takého stavu, že žalovaná v 1/ rade bola nútená opustiť v záujme ochrany detí (voči ktorým žalobca taktiež sa neprimerane správal) a v záujme ochrany seba spoločnú domácnosť, predmet svojho vlastníctva - rodinný dom, z vlastných prostriedkov si musela zabezpečiť svoje bývanie aj bývanie detí na rozdiel od žalobcu, ktorý v predmete vlastníctva žalovanej v rade 1) naďalej ostal bývať a až núteným výkonom rozhodnutia / exekúciou, rodinný dom - vlastníctvo žalovanej v rade 1) odovzdal. Práve správanie sa žalobcu viedlo k rozvodovému konaniu, založilo príčinu rozvratu manželských vzťahov medzi žalobcom a žalovanou v 1/ rade. I keď správanie sa žalobcu voči žalovaným nebolo predmetom oznamovania orgánom činným v trestnom konaní, dokazovanie jednoznačne preukázalo neprimerané, nevhodné a aj netolerovateľné správanie sa žalobcu voči žalovanej v rade 1) - bývalej manželke a voči žalovaným v rade 2) a 3) - svojim deťom.

17. Okresný súd individuálne okolnosti a súvislosti vyplývajúce z výsledkov vykonaného dokazovania správne podriadil hmotnoprávnej zásade vyjadrenej v ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, v zmysle ktorého výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi (to neplatí ak ide o výživné pre maloleté dieťa - v súdnej veci o takýto prípad nejde). Pretože bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Opodstatnenosť uvedeného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. V súdnej veci konštatovaný rozpor s dobrými mravmi ako dôvod nepriznania výživného žalobcovi je späť s jeho konaním voči žalovaným. Ani žalobcom navrhované dôkazy a ich vykonanie by nezmenili nič na závere o jeho konaní/správaní sa v rozpore s dobrými mravmi voči žalovaným.

18. V súvisiacom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania rozhodovanie okresného súdu má zákonný rámec v aplikovanom procesnom ustanovení.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal, predmetom rozhodovania bola totiž otázka výživného, vyživovacej povinnosti v tzv. mimosporovom konaní v ktorom platí zásada, že každý z účastníkov si sám znáša trovy, ktoré v konaní platil. Výnimku z rozhodovania podľa § 52 CMP odvolací súd v súdnej veci nezistil.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.